

ལེན་ཞེ་ལྷ་པ། ཡི་ག་འཆུས་པའི་ནད་གསོ་བ།

ГЛАВА 45 ЛЕЧЕНИЕ НЕЗДОРОВОГО ОТВРАЩЕНИЯ К ПИЩЕ

དེ་ནས་ཡང་དང་སྒྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དང་སྒྲོང་ཆེན་པོ་ཉན་ཅིག།

Затем снова мудрец-риши Ригпей Еше (*rig pa'i ye shes*) молвил: «О, великий мудрец-риши, слушай же!

ཡི་ག་འཆུས་པའི་ནད་ལ་རྩ་དང་རྩེ། དབྱེ་བ་ཉུགས་དང་བཙས་ཐབས་རྣམ་པ་བཞི།

Нездоровое отвращение к пище (*yi ga 'chus pa*) [объясняется] в четырёх темах: причины, классификация, симптомы и методы лечения.

རྩ་རྩེ་ཟས་སྦྱོད་གདོན་གྱིས་འདྲ་བ་འབྱུགས། རྩེ་སྒྲོང་ལ་ཞེན་ཡི་ག་འཆུས་པར་འགྱུར།

1 Причины и условия. Питание, образ жизни и вредоносные влияния вызывают возмущение созидających сил (*'du ba*), которое затрагивает язык и сердце, что оборачивается отвращением к пище.

དབྱེ་བ་རྩྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་འདུས་པ་བཞི།

2 Классификация. Существует четыре [разновидности этого нарушения]: вызванные лунг, трипа, бекен и сложное.

དེ་ཏྲགས་རྒྱང་གྱུར་རོ་བསྐྱེལ་མཁུ་པ་ལ། བད་ཀན་རོ་མངར་འདུས་པ་རོ་དང་བལ།

3 Симптомы. В случае лунг — [во рту] вяжущий привкус, от трипа — горький, от бекен — сладкий, в сложном случае — вкус не ощущается.

གསོ་ཐབས་ཡིད་ལ་འཐད་པའི་ཟས་གང་ཡང་། ཀའ་ལ་ཕན་པའི་སྒྲན་དང་སྦྱར་ལ་བྱིན། བྱི་ནང་ཁུས་སྦྱང་འབས་བྱ་འོ་མར་
སྦྱར། དཀར་པའི་ཟས་བསྟེན་བསྐྱེལ་པའི་ཚུས་ཁ་བཟུ། ཡིད་ལ་འཐད་པའི་དུ་བ་སྦྱར་ཅུབ། བ་བྱ་ཕོ་བ་རིས་སྐྱ་བི་བི་
ལིང་། རིམ་བསྟེན་ཤིང་ཆ་སྤྲུག་སྟེལ་ཀ་ར་སྦྱར། བོ་བའི་བྱོད་སྟེད་ཡི་ག་འབྱེད་པར་བྱེད། ལ་ལ་ཕུད་དང་ད་ཏིག་སྦྱར་བྱ་
སྒྲ། ཁེ་འབྱུ་རྒྱ་ཤྲུག་ཀ་ར་བྱ་སྦྱང་། ཤིང་ཆ་ཁ་ཅ་ཆ་དང་བི་བི་ལིང་། ཞོ་སྟོད་ན་ལེ་ཤམ་སྦྱར་ཡི་ག་འབྱེད་། སྤྲུག་སྟེལ་ཤིང་
ཆ་རྒྱ་ག་ཕུལ་དང་། ཆ་བ་གསུམ་གྱི་བྱེ་མས་ཡིག་འཚུས་སེལ། ཆ་བ་ཤས་ཆེ་ཅུ་གང་བདེ་བྱེད་ཤིས། །

4.1 Способы лечения. Следует давать любимую еду, смешав её с лекарством, помогающим в конкретном случае. Вымыв [больного] снаружи и вычистив изнутри, готовят состав из [трёх] плодов (*'bras bu gsum*) с молоком, прибегают к «белой» пище и полосканию рта жидкостями с вяжущим вкусом, вдыханию дыма любимых благовоний. Готовят состав из *ba lu, pho ba ris, sga, pi pi ling* в увеличивающихся дозировках с добавлением *shing tsha, sug smel* и сахара — он улучшает тепло желудка и раскрывает аппетит. Состав из *la la phud, da trig, star bu, sga, se 'bru, rgya shug*, сахар, *'u su, shing tsha, kha ru tshwa, pi pi ling, go snyod, na le sham* — пробуждает аппетит. Порошок из *sug smel, shing tsha, na ga puSha, tsha ba gsum* (три жгучих) снимает отвращение к пище. При преобладании жара рекомендуется *cu gang bde byed*.

བྱེ་བྲག་ཤུ་དག་ཀ་ར་ནིམ་པའི་ཚུས། སྦྱུགས་རྗེས་ཆང་དྲངས་སྐར་ཆུ་སྦྱང་ཆང་བྱེད། འདུས་པའི་ནད་ལ་ཀྱན་གྱིས་ཆོན་བྱས་
ལ། ཤུ་དག་ནིམ་པ་བྱ་རམ་ཆུ་སྦྱར་བྱེད། བཅིས་གསུངས་སོ།

4.2 В частности, после рвотного с настоем *shu dag*, с сахаром или с *nim pa* поить [больного] отстоянным чангом, звёздной водой или медовым чангом. В сложном случае вызывают рвоту всеми [вышеуказанными средствами], а потом поят водой с *shu dag, nim pa* и бурам.» Так сказано.

བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་ཡི་ག་འཆུས་པ་གསོ་བའི་ལཱུ་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་ཐ་ལྟོ་པའོ།།

Это сорок пятая глава «Лечение нездорового отвращения к пище» из «Сущности амриты — восьмичленной тантры тайных наставлений».

перевод с тибетского на русский: Анастасия Теплякова